

Zjazd Oddziału W. Brytania oczyma działaczy kombatanckich

Z centrali londyńskiej:

Każdy walny Zjazd Oddziału wielkobrytyjskiego jest wydarzeniem dużej wagi w życiu społeczności polskiej na tej Wyspie. Przebieg zjazdu i wyniki debat są zawsze żywo komentowane i to nie tylko przez „grube ryby” społeczne, ale i przez zwykłych śm. ertelników emigracyjnych. Nic w tym dziwnego, skoro Stowarzyszenie nasze w W. Brytanii liczy więcej członków, niż wszystkie inne organizacje pospołu i rozgiera działalność w całym szeregu dziedzin żywo obchodzących każdego Polaka.

Tegoroczny Zjazd był obelany przez rekordową ilość Kół, a jego obrady toczyły się niezwykle sprawnie. Mimo iż ilość poruszonych na Zjeździe zagadnień była bardzo różnorodna, a ich jakość różnorodna, tak już zwykle bywa, że jedno z tych zagadnień w mniej lub więcej dostrojalnym sposób wysuwa się na plan pierwszy i dominuje zdecydowanie nad innymi. W roku ubiegłym taką sprawą centralną były finansy Stowarzyszenia. Ostatni Zjazd odbywał się w kręgu dociekań, jakie są nasze obowiązki w obecnej fazie życia emigracyjnego, obowiązki wielkie i małe, które dyktuje zdrowy instynkt społeczny i wnikliwe patrzenie na rzeczywistość.

Odpowiedź, dobytą z umysłów i serc reprezentantów wielkich rzesz kombatanckich stwierdza, że dziś najpierwszą naszą powinnością jest troska o młode pokolenie. W ciągu 7 lat istnienia Oddziału sprawa młodzieży zawsze znajdowała poczesne miejsce w programach działalności, po raz pierwszy jednak w obecnym roku zdobyła sobie pierwszeństwo wśród wszystkich innych. Przede wszystkim podkreślono zgodnie wielką wagę szkoleń SPK. Myśl, rzucona przed trzema laty o potrzebie zachowania dziecka polskiego dla mowy ojczystej, przyjęła się niemal natychmiast i w stosunkowo krótkim czasie zyskała ogromny zastęp oddanych zwolenników i gorących orędowników. Dziś świadomość nieodzowności szkoleń jest niemal powszechna.

Również wiele uznania i zachęty dla władz Oddziału wyrażono w związku z osiągnięciami w dziedzinie sportu. Zauważono, że jest to skuteczny pomost, przez który młodzież dociera do SPK.

Rzeczą ogromnej wagi będzie uchwalony na Zjeździe przepis statutu, umożliwiający wstępowanie do SPK młodzieży po ukończeniu lat 18. Zjazd podkreślił również w drodze odpowiedniej uchwały potrzebę tworzenia sekcji młodzieżowych dla tych, którzy nie ukończyli jeszcze 18 roku życia.

Związek myślowy i uczu-

ciowy z Krajem jest zawsze jednakowo silny wśród nas i manifestuje się spontanicznie przy każdej okazji publicznych zgromadzeń. W toku ostatniego Zjazdu znalazł on wyraz w rezolucjach w sprawie prześladowanego Kościoła oraz w sprawie naszych ziem zachodnich i wschodnich. Zgłoszono również na IV Zjazd rezolucję protestującą przeciw więzieniu przez Kreml polskich przywódców politycznych.

Żywo nas wszystkich interesujący problem zjednoczenia politycznego był głównym motywem przemówień inauguracyjnych, a sam Zjazd powziął w tej sprawie jednomyślną rezolucję, dającą wyraz przeświadczeniu, że wysiłki czynione w kierunku doprowadzenia do jedności będą w najbliższym czasie uwieńczone pomyślnym rezultatem.

Z pomniejszych postanowień programowo-organizacyjnych wspomnieć jeszcze należy zalecenie o potrzebie zorganizowania kursu dla działaczy społecznych, powołania własnej czołówki teatralnej przy współpracy z ZASP-em oraz wydanie informatora SPK.

W dziedzinie zagadnień statutowych najważniejszą jest wspomniana już uchwała, rozszerzająca dotychczasowe przepisy odnośnie członkostwa i dająca m. im. młodzieży prawo obywatelstwa w SPK.

1. W sprawie Kościoła w Polsce

Zjazd Stowarzyszenia Polskich Kombatantów protestuje przeciw prześladowaniu Kościoła katolickiego w Kraju oraz ostatniemu zamachowi na jego wolność i organizację, znajdującemu swój wyraz w dekreście z 9.2. 1953 r., który zmierza do zerwania łączności Kościoła w Polsce ze Stolicą Apostolską.

2. W sprawie Ziem Zachodnich

Zjazd Stowarzyszenia Polskich Kombatantów w W. Brytanii stwierdza, że granica na Odrze i Nysie Łużyckiej jest nie tylko aktem sprawiedliwości dziejowej, ale również nieodzownym warunkiem trwałego zabezpieczenia niepodległości Polski i jej sąsiadów oraz pokoju w Europie środkowo-wschodniej. Odradzający się revisionizm niemiecki, skierowany przede wszystkim na nasze ziemie zachodnie, będzie nowym zarzewiem niepokoju w Europie. W sprawie niena-

ruszalności polskiej granicy zachodniej solidaryzujemy się z Krajem, którego jednolita postawa w tej sprawie jest najważniejszym naszym atutem i zobowiązaniem, od którego nie odstąpimy.

Zjazd zalecił również Zarządowi Oddziału, by powołał specjalną komisję dla zbadania sprawy zmiany struktury organizacyjnej Stowarzyszenia i przedstawił wniosek odpowiedniej treści na IV Zjeździe w sierpniu b.r.

Wznowiona w tym roku sprawa reaktywowania okręgów nie znalazła poparcia większości. Przekazano natomiast Zarządowi dezzyderat, by zbadał możliwość powołania do życia ogniwa pośredniego i ewentualnie przedstawił jakiś projekt na Zjeździe w 1954.

Największą ilość zgłoszonych na Zjazd wniosków dotyczyła spraw natury finansowo-gospodarczej. Niemal co trzecie Koło miało swoją własną receptę na to, w jaki sposób mają być najlepiej użyte t.z.w. sumy włoskie. Z powodzi projektów uchwalono jeden wspólny następującej treści:

a) 35% sum winno być zainwestowane w placówki gospodarcze, obliczone na zysk i kapitał obrotowy przedsiębiorstw celem podniesienia dochodów Stowarzyszenia na działalność Centrali i Oddziałów.

b) 30% na zakup budynków i lokali dla Kół SPK.

c) 15% użyć na potrzeby kulturalno - oświatowe ze szczególnym uwzględnieniem zagadnienia młodzieży.

d) 20% przeznaczyć na pomoc inwalidom.

Ostateczna decyzja w tej sprawie zapadnie na Zjeździe światowym w sierpniu tego roku.

Wschodnich, mających na celu odzyskanie Ziemi Wschodnich, znajdujących się od 14 lat w warunkach zupełnie odrębnych i znacznie cięższych od reszty ziem polskich.

3. W sprawie wydawnictw o Ziemach Zachodnich

Zjazd zaleca Zarządowi nawiązanie współpracy z Ośrodkiem Badań Spraw Polski Zachodniej przy Związku Polskich Ziem Zachodnich. Wydawnictwa na temat Ziemi Zachodnich winny znaleźć się we wszystkich bibliotekach SPK. W szczególności Zjazd zaleca, by Koła SPK rozpowszechniały w bibliotekach i wśród społeczeństwa angielskiego książkę p.t. „Oder-Neisse Line”.

4. Wniosek w sprawie Ziemi Wschodnich

Zjazd Stowarzyszenia Polskich Kombatantów w W. Brytanii zaleca wszystkim szczeblom organizacyjnym SPK współdziałanie i popieranie akcji Związków Ziemi Północno i Południowo

Z szeregu innych na uwagę zasługują wnioski: 1. o potrzebie ogłaszania bilansu strat i zysków Spółki Handlowej SPK. 2. wprowadzenie składki oświatowej w wysokości 1 sh od członka z podziałem po 50% dla Oddziału i Kół. 3. zalecenie dążenia do połączenia niektórych referatów Zarządu Głównego i Oddziału.

Uchwalony budżet na rok najbliższy zamyka się po stronie dochodów i rozchodów sumą £ 7.530.

Długą dyskusję nad sprawozdaniem z działalności Zarządu Oddziału za ubiegłą kadencję zakończono uchwaleniem absolutorium ustępującym władzom. Podkreślono w niej, że mimo trudnych warunków finansowych Zarząd potrafił zapisać na swym koncie wiele pozytywnych osiągnięć.

Jedną sprawą kontrower-

syjną były t.zw. „Dyspozycje na 11 listopada”. Atakujący i obrońcy wiozli wiele namietności w swe przemówienia i wytaczali co największe armaty przeciw sobie. Gdy wreszcie ucichły wszystkie poglądy „za” i „przeciw”, uchwalono jednymyślnie jeden wniosek, solidaryzujący się z opublikowaną w prasie uchwałą Zarządu Oddziału dn. 6.11.53 w sprawie Święta Niepodległości oraz drugą powziętą niejednymyślnie a wyrażającą głębokie ubolewanie, że doszło do faktu wystąpienia do Kół tego elabratu.

Taka była, w ogólnym zarysie, problematyka Zjazdu w tym roku. Na zarządach Oddziału i Kół spoczywać będzie obowiązek wcielenia w czyn dokonanej pracy myślowej.

A. C.

Z t e r e n u :

Zjazd Oddziału SPK W. Brytania jest wydarzeniem dużej wagi nie tylko dla członków tej największej polskiej organizacji, ale ściąga uwagę całego społeczeństwa emigracyjnego, bo poniekąd daje przegląd zagadnień i trosk, jakie nami wstrząsają i nas poruszają. Dlatego oprócz blisko 200 delegatów spotkać można było dziennikarzy, polityków, naukowców, którzy przyszli by przysłuchać się obradom.

Kiedy zamknęły się za mną drzwi w przedsiönku gościnnego „Orla Białego” i umilkły

głosy angielskiej ulicy, głos ubiegłego sekretarza Oddziału przywitał mnie na progu, udzielając pierwszych technicznych informacji.

W pierwszej części oficjalnej wysłuchaliśmy kilku przemówień: prem. Odzierżyńskiego, gen. Andersa, prez. Arciszewskiego, prez. Stypińskiego, prez. Donigiewicza i kol. J. Płazaka. Jedno tylko można napewno stwierdzić, że gdy który z mówców poruszył temat zjednoczenia politycznego na emigracji i akcję gen. Sosnkowskiego, wtedy salę ogarniał niezwykle entuzjazm i brawom i wołaniom o jedność nie było końca. Delegaci i zebrana publiczność dali dobitny wyraz swemu gorącemu przekonaniu, że zjednoczenie jest koniecznością. Może najsilniejszy wyraz tej tęsknoty za zjednoczeniem dało silne i niedwuznaczne przemówienie kol. prez. Stypińskiego przyjmowane salwami oklasków.

A potem zaczęła się orka zjazdowa. Sprawozdania, pytania, dyskusje do godz. 10 w sobotę. Z dumą wysłuchali delegaci wieści o takich osiągnięciach Kół, jak podniesienie przedszkoli polskich SPK z 30 na 50, o akcji opiekuńczej. Biuro Informacji i Porad, to nieoficjalny polski konsulat, pomógł w niejednej ważnej sprawie, pobierając przy tym minimalne opłaty. Władze brytyjskie z reguły zwracają się do SPK we wszystkich sprawach dotyczących Polaków. Utworzono 10 nowych Kół.

Obszernie omawiano zagadnienie powiększania liczby członków organizacji, w tym celu Zjazd zgłosił poprawkę na światowy Zjazd SPK, która o ile będzie uchwalona, usunie statutową przeszkodę do przyjmowania młodzieży polskiej od 18 roku życia.

(Ciąg dalszy na str. 2)

Wnioski programowe

